

KONSEPT

PROJELER®

konseptprojeler.com
2011 0012 0000 0000 0000

1. SORUDA 18

Koray YAVUZER
Murat AKSU
Nikola KNEZEVIC
Sasha BHAVAN
Sema ESER ÖZSARUHAN
Thomas FREY
Türkiye İMSAD - Ferdi ERDOĞAN
Yelin EVCEN

Görkem VOLKAN
Günay ERDEM
Gürhan BAKIRKÜRE
Hui Min CHAN
Ian RITCHIE

feed
forward
projects - products

YAŞANAN MİMARİ
Sleen Eller Rasmussen
4. Bölüm

Kitap Analizi:
Kenan ÖZCAN

MIPIM

Özel Ek
Mimarlar & Markaları
VIII

sıra dışı
MATALI
CRASSET

Hankook
Technodome

ŞZSİDEA

Langara College
Science & Technology
Building

FORE FRONT

KONSEPT FOCUS
Fondation Louis Vuitton
Hyperloop One
Hyundai Pavilion

ISSN 1309-5951



9 771309 595009

WORKPLACE 3.0.1

Hakan HABİF

geçmiş...

Değişen dünya düzeni ve hızla gelişen teknolojinin, birçok değişiklik ve gelişimi de beraberinde getirdiği görülüyor. Bu değişimlerin başında ise çalışma alanları ve koşulları sayılabilir. 1980'den 90'lı yılların ortalarına kadar henüz küreselleşmenin ülkemizde etkisini göstermediği ve personel sayısı 100'ün üzerinde olan ofis sayısının, bir elin parmaklarını geçmeyecek kadar az olduğu söylenebilir. Bugünkü gibi her mahallede büyük hacimli plaza yapılaşması olmaması sebebiyle, ofis ihtiyaçları genellikle apartman daireleri devşirilerek ya da han tipi ofis binaları ile karşılanıyordu. Belirli bölgelerde ve nadiren ofis binaları ile karşılaşıyordu. 1990 dönemi öncesi çıkan turizm teşvik kanunu ve eş zamanlı gelişen yapı teknikleri, İstanbul'da dikey olarak büyüyen bir yapılaşmayı tetikledi. Bu durum, yüksek ofis binalarının gelişimine, 1990 dönemi sonrası İstanbul'da tam anlamıyla yüksek ve karma bina yapılaşmasına zemin hazırladı. (Sakar, 2010).

değişim...

Globalleşmenin etkili rüzgarları ülkemizde esmeye başlarken, birçok yerli şirket yabancı yatırımcılar tarafından satın alındı, şirketlerin hacmi ve sayısı büyürken, ülke ekonomisi de her yıl bu oranda büyüdü ve 2000'li yıllara geldiğimizde hızlı bir değişim süreci başladı. Büyüyen şirketler personel sayısı anlamında kalabalıklaştı ve apartman dairelerine sığmaz oldu. Bu durum, birçok yeni ofis binası yatırımlarını da beraberinde getirdi. Hızla artan ofis ve plaza yapılarında öncelikli dikkat çeken nokta, konumları oldu.



90'lı Yıllarda Açık Ofis Şeması



Organik Formlu Karşılama Alanı, Metrohm Ofisi, 2017
© Gürkan Akay



Waffle Strüktür Ara Bölücü & Depolama, Arzum Ofisi, 2010
© Gürkan Akay

Bu yapılar, Maslak ve Levent bölgesinden başlayarak İstanbul'un geneline yayıldı. Bu tip yapıların sağladığı ortak teknik altyapılar arasında otopark, güvenlik, otomasyon sistemi, kesintisiz güç kaynakları, bina yönetim hizmetleri göze çarpıyor. Bugün bu imkanlar ile düşük maliyet, yüksek konfor ve verimlilik sunulduğu için müstakil ve han tipi binalara oranla, firma sahiplerinin ofislerini kurmak istedikleri alanlar olarak ofis binaları öncelikli tercih sebebi olmuştur.

Bu hızlı değişim içinde değişmeyen nadir unsurlardan biri işveren ile mimar arasındaki iletişim. 90'larda, işveren kendini çok iyi ifade ediyor, istek ve taleplerini net bir şekilde belirterek, mimarın kendi birikim ve tecrübesi ile bu istek ve ihtiyaçlar doğrultusunda fonksiyonel sonuçlar ortaya çıkıyordu. Bu yıllarda ofis iç mekânında kullanılan ofis mobilyalarına bakıldığında, bina teknolojisindeki hızlı değişimin, endüstriyel ürünlerin tasarımı bazında biraz daha geride olduğu görülebilir. Kullanılan cihazlar ve dönemin elverdiği iletişim altyapısı, bugün gelinen nokta ile daha farklı durumda.

Çalışma masaları üzerinde kullanılan cihazların büyüklüğü ve hantallığından dolayı, bugünkü çalışma masası boyutlarından daha büyük ebatlı masalar kullanılıyordu. Örnek olarak, o dönemler ofislerin olmazsa olmazı olan fakat şimdi ismi nadiren telaffuz edilen faks cihazı da aktif olarak kullanılıyor, masa boyutlarına eş olarak mekânsal yerleşim kurgusu da farklılık gösteriyordu.

WORKPLACE 3.0.1

yaklaşım...

Ofis tasarım ve uygulama süreci aslında basit görünebilir, fakat hiç de görüldüğü gibi değil. Biz ofis tasarımını bir makineye benzetiyoruz. Makine kurgulanırken yapılan ufak bir hata, sonrasında iş gücü veya zaman kaybına neden olabilir. Dolayısıyla her şirketin kendine özgü fonksiyon şemasını projenin başında çok iyi anlamak ve sorgulamak gerekiyor. Departmanların birbiri ile ilişkileri, hiyerarşik beklentilerin demokratik ve kimseyi rahatsız etmeyecek şekilde kurgulanması, teknik altyapının eksiksiz ve şirket büyümesine uygun şekilde yönetilmesi önemle dikkat ettiğimiz konuların başında geliyor.

Mimari ofis olarak, kurumsal firmaların ofislerini tasarlarırken edindiğimiz deneyimlerle günümüz gelişmelerine açık ve sürekli yenilenen bir bakış açısıyla tasarlamış olduğumuz ofislerde, kendi bilgi birikimimizle yeni olana adapte oluyoruz. Tekdüze ve değişmezliğine inandığımız bir düşünce sistemi ile sınırlı değiliz ve kendimizi sürekli geliştiriyoruz. Böylece kendimize ait tasarımın tüm sürecine yayılan bilgi birikimimize ek olarak, kurumun özelliklerine ve taleplerine ilişkin her sürece yeni bir kurguyla yaklaşıyoruz. Bu bağlamda bizim için her yeni proje, yeni bir öykü ve heyecan anlamına geliyor. Kurumsal firmaların farklılığı tasarım girdisi olarak değişkenleri oluşturduğu için, deneyimlerimizi bu değişkenlerle beraber sürece dahil edip harmanlıyoruz.

Kurum kültürü denildiğinde akla ilk gelen, temelinde insan ilişkisini baz alan o kuruma özgü davranışlar ve alışkanlıklardır. Bu kültür içinde birçok değer mevcut ve mimar olarak bizler bunu çok iyi analiz etmek ve kendi içinde yorumlamak zorundayız. Kurum kültürü, mimarın ve tasarımın kurum kültüründen etkilenmesiyle doğru orantıda mimardan etkilenir veya bu kültürün oluşumunda pay sahibi olur.

Bu karşılıklı, interaktif olarak gelişen diyalogla ortaya çıkan projede “yeni” olarak ortaya koymak istediğimiz ve benimsediğimiz duruma önayak olduğunu düşünüyoruz. Bu anlamdaki çaba, projelerde kendi mimari duruşumuza kurumun misyon, vizyon ve fonksiyon şemasını yeni bir yöne taşımak olarak görüyoruz ve işimizin en heyecan verici bölümünün de bu olduğunu düşünüyoruz.



Asimetrik Resepsiyon Bankosu, Akmerkez Yönetim Ofisi, 2017
© Gürkan Akay



Dinamik Ahşap Kaburgalı Ara Bölücü, Hedef Filo Ofisi, 2014
© Gürkan Akay

Bu hususların yanı sıra, özellikle bazı sektörler farklı bakış açıları gerektiriyor. Bunların başında internet ve hizmet firmaları bulunuyor. Özellikle bu iki sektör, personelleri için üniversiteden sonra bir yüksek lisans kurumuna benziyor. Personel profilinin ağırlıklı olarak 23 - 30 yaş aralığında olmasından kaynaklı, ihtiyaçlar da farklılaşıyor.

Bir finans kuruluşunun ofisi ile bir internet şirketinin ofisi arasında teknik anlamda bir fark olmasa da sosyal donatı alanlarında farklılıklar mevcut. Açık ofis plan kurgusu, firmanın kurumsal ve hiyerarşik yapısı uygun olduğu müddetçe tercih ettiğimiz bir kurgu. Açık ve bölümlendirilmemiş bir çalışma ortamının, esneklik ve çalışanlar arası iş birliğini artırmakla beraber sosyal alanlarla eklemlenmesi açısından uygun bir altyapı sağladığını düşünüyoruz.

Bu bağlamda, özellikle ortak alanlarının, çalışma motivasyonunu destekleyebilecek doğrultuda çeşitlenmesi ve farklı ele alınmasına yönelik ihtiyaç da diğer üzerinde durduğumuz konu. Çalışma alanlarının iyileştirilmesi için motivasyon ve iş birliğini artırıcı sosyal alanların çalışma alanlarına adaptasyonunu, kurumsal kimliğin projeye iştirak ettiği doğrultuda önemli buluyoruz.

WORKPLACE 3.0.1

sanat ve mimari...

Sanat ve mimarinin iç içe geçmiş olduğuna ve sanat eserlerinin mekân içinde kullanıldığında tek başlarına mimari elemanlar gibi davrandığına inanıyoruz. Tasarladığımız ofislerde, firma bütçelerine uygun şekilde mümkün olduğunca fazla sanat eseri kullanıyoruz. Bunlar tablo, heykel, video art gibi eserler oluyor.

Son dönemlerde tecrübemiz arttıkça her ofiste kendi tasarımımız olan ve heykel etkisi yaratması bilinciyle tasarlanmış olduğumuz mimari birimler tasarlamaya gayret ediyoruz. Bu zaman zaman bir bölücü duvar, bazen bir merdiven, bazen de bir resepsiyon bankosu olup farklı mimari öğelerde canlanabiliyor. Bu konuda her projede kendimizi biraz daha geliştirmeye ve zorlamaya çalışıyoruz.

örnekler...

SoundCloud gibi genç ve proaktif bir kuşağın kullandığı sitenin genel merkez ofisini, uygulanmış açık ofis örneği olarak başarılı buluyoruz. Personelin de buna eş olarak dinamik bir kadrodan oluşması ve firmanın bulut depolama sistemi üzerine bir firma olması, tasarımda belirleyici unsur olarak görünüyor. Genel plan kurgusuna baktığımız zaman, bizim de olabildiğince benimsemeye çalıştığımız, toplantı alanı gibi izole edilmesi talep edilen alanlar ve ıslak hacim gibi servis alanları dışındaki alanlar serbest tasarlanmış. Bu durumla eşleşen ofis genelindeki yaratıcı alanların planda sınırları belirsiz kümeler olarak yer alması, kurumsal kimliğin yansıtılmasında başarılı bir nokta olarak görüyoruz.

Benzer açık kurguya sahip, disiplinlerarası yaklaşımı mimari olarak işlemesi açısından başarılı bulduğumuz bir diğer örnek ise Erginoğlu & Çalışlar'ın tasarımını gerçekleştirdiği Özyeğin Üniversitesi kampüsü içinde bulunan Es - Lab. Bölümler arasındaki şeffaflığın; binanın strüktürel yapısının çıplak bırakılması ve mekânın tüm orijinallliği ile algılanabilirliği açısından önemli ve sosyal alanların birbiriyle ilişkisini bütünler bir yapıda olduğunu görüyoruz. İşlevsel olarak hedeflenen akademik ve profesyonel dünyanın kesiştiği bir mekân olmasıyla, bahsedilen şeffaflığı fiziksel olarak işlemesi açısından planlanan kurguya sadık bir proje olarak görüyoruz.



Es - Lab, Erginoğlu & Çalışlar



Es - Lab, Erginoğlu & Çalışlar



Es - Lab, Erginoğlu & Çalışlar

gelecek...

Teknolojinin hızlı gelişimi sayesinde ofis içinde kullanılan cihazların her geçen gün daha çok küçülerek az yer kaplaması, iletişimin hız sınırlarını zorlaması ve elimizde bulunan akıllı cihazlar sayesinde 7/24 ulaşılabilir ve iletişim halinde olmamız, önümüzdeki senelerde çok daha hızlı değişimler olacağını göstergesi. Bu anlamda ofisi kullanan kullanıcı için tasarlanan çalışma alanları yerine, kullanıcıya göre özelleşebilen ve adapte edilebilen sistemlerin geliştirilebilirliğinden söz edilebilir. Gelecekte ofis alanları ile ilgili düşündüğümüz öngörü, dijital ve fiziksel arayüzlerin birlikte çalışmasıyla ofis içindeki özel, açık ve ortak alanlar arasındaki sınırın daha da belirsiz olacağı yönündedir.

19. yüzyılda ofislerin konutlardan fonksiyon olarak ayrıldığı noktada iletişim araçlarının bulunduğu yüzüldaki gelişmişliği, bu duruma tersinir olarak evden çalışma (home office) kavramını yeniden gündeme getirdi. Bireysel kullanıcı tarafından özgür, özelleştirilebilir ve mobil bir alan olarak bu durum avantajlı görünse de, kurumsal firma bazında fiziksel ortamda birlikte çalışmanın ve bu ortam içinde eriyik olarak sosyal bir iletişim halinde bulunulmasının, kurguladığımız makine sisteminin elzem bir parçası olduğunu düşünüyoruz. ■

Hakan HABİF
HABİF MİMARLIK
Ocak 2018

Sakar, M. (2010). Ofis Kullanıcıları Memnuniyet ve Beklentilerinin Tespit Edilmesi: İstanbul Ofis Piyasası. (Doktora tezi). İstanbul Teknik Üniversitesi, Fen Bilimleri Enstitüsü, İstanbul.

earch.com/works/ozyegin-university-es-lab
illuminare.be/history